

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет філології
Кафедра української мови**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА ХХІ СТОЛІТТЯ: ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ»**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Освітньо-наукова програма «ФІЛОЛОГІЯ»
Спеціальність 035 ФІЛОЛОГІЯ
Галузь знань 03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська літературна критика ХХІ століття: тенденції розвитку
Викладач (-і)	Баран Євген Михайлович
Контактний телефон викладача	050 638 1115
Е-mail викладача	evgen.baran@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / вечірній
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру. Можливі консультації через мережу Інтернет за попередньою домовленістю (Zoom)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальний курс «Українська літературна критика ХХІ століття: тенденції розвитку» належить до вибіркових дисциплін, які відіграють дуже важливу роль у формуванні філологічних компетенцій аспіранта. Він розрахований на аспірантів, а тому покликаний активізувати знання, набуті під час вивчення курсу історії української літератури, історії української літературної критики, філософії, теорії літератури, фольклористики, мовознавства. Це курс, який повинен зорієнтувати аспірантів в українській літературній критиці ХХІ століття, активізувати у них аксіологічні аспекти аналізу літературних творів, показати вплив цих оцінок на вироблення теоретичних концепцій українського літературознавства на сучасному етапі.</p>	
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу – ознайомити аспірантів із сучасною критикою української літератури, навчити правильно оцінювати критичні судження про літературу, продемонструвати, як історія літературної критики пов'язана з іншими гуманітарними, зокрема філологічними дисциплінами.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення аспірантів із сучасною українською літературною критикою; • Опанування основного термінологічного критичного апарату; • Вироблення навичок аналізу й інтерпретації літературного процесу; • Вироблення навичок вести літературознавчу дискусію, працювати у групах, відстоювати власну позицію, виробляти стратегії дальшого розвитку літературного процесу; • Вміння давати поточну оцінку творам літератури, співвідносити їх з попередніми оцінками; 	
4. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність ідентифікувати та розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності й пропонувати наукові та прикладні підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.</p> <p>Фахові компетентності: ФК1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних</p>	

концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, опанування термінології та методології з досліджуваного наукового напрямку.

ФК2. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й узагальнення інформації, систематизації та інтерпретації фактичного матеріалу для проведення самостійних наукових досліджень у галузі філології.

ФК3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і методологій, класичних і новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

5. Програмні результати навчальної дисципліни

ПРН 1. Вміти на основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 2. Знати основні класичні та новітні філологічні теорії та концепції, фундаментальні праці з обраного наукового напрямку, термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових досліджень, вміти ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з філології, розуміти актуальність теоретичних і практичних проблем в галузі дослідження.

ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН 8. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.

ПРН 9. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	035 Філологія	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Семінарське заняття	Самостійна робота
Тема 1. Методологія сучасної літературної критики.	2		4
Тема 2. Актуальні теми літературної критики початку	2		4

XXI століття			
Тема 3. Постколоніальна критика	2		4
Тема 4. Гендерний аспект української літературної критики. Літературний фемінізм.	2		4
Тема 5. Сучасна українська поезія в оцінках літературних критиків	2		4
Тема 6. Сучасна українська проза в оцінках літературних критиків	2		4
Тема 7. Сучасна українська драма в оцінках літературних критиків	2		4
Тема 8. Літературна критика 90-х у контексті доби.	2		4
Тема 9. Урбанізація, апокаліптизм, інтелектуалізм у текстах літературних критиків.	2		4
Тема 10. Регіональні особливості літературної критики.	2		4
Тема 11. Сучасна українська літературна критика у світовому контексті.		2	4
Тема 12. Персоналії сучасного літературно-критичного дискурсу.		2	4
Тема 13. Традиції і новаторства літературних критиків.		2	4
Тема 14. Сучасна літературна критика української діаспори.		2	4
Тема 15. Особливості побудови літературно-критичного есе.		2	4
Загальна к-сть годин	20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» (URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/09/polozhennya2020_org_os_proc_new.pdf)).		
Семінарські	Оцінюється відвідуваність та робота на усіх 5 занять		

заняття	упродовж семестру за 5-бальною шкалою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом і набрав не менше 50 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік. Форма здачі - усна. Оцінюється володіння теоретичним матеріалом, вміння вести дискусію з проблемних питань та здатність проектувати матеріал курсу на площину власної наукової роботи
8. Політика навчальної дисципліни	
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до „Положення 1” (URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаніка.pdf) і „Положення 2” (URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрусів С. Модернізм / постмодернізм: ланки безконечного ланцюга історико-культурних епох. Світо-вид. – 1997. - № 1-2 (26-27). С.113-116. 2. Агеєва В. Дороги й середохрестя: Есеї. Львів: Вид-во Старого Лева, 2016. – 350 с. 3. Бланшо М. Простір літератури / З фр. переклав Леонід Кононович. Львів : Кальварія, 2007. 272 с. 4. Від теорій до методів – нові інтерпретаційні стратегії у літературознавстві та культурології: Збірник наукових праць / За редакцією Денієла Белграда. Київ : Нац. у-т “Києво-Могилянська академія”, 2010. 117 с. 5. Габор В. Від Джойса до Чубая: Есеї, літературні розвідки та інтерв’ю. Львів : Піраміда, 2010. – 168 с. 6. Грабович Г. Тексти і маски. Київ : Критика, 2005. 312 с. 7. Гром’як Р.. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття). Тернопіль : Підручники і посібники, 1999. 224 с. 8. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005 с. 9. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми. Київ : Грані-Т, 2013. 10. Демська-Будзуляк Л. Справжнє обличчя літературного покоління 90-х – спроба ідентифікації. <i>Кур’єр Кривбасу</i>. 2002. Квітень. С. 156-162. 11. Дзюба І. З криниці літ: У 3 томах. Київ : Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. 12. Зборовська Н. До проблеми гендерного підходу та феміністичної критики в українському літературознавстві / Зборовська Н., Ільницька М. <i>Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків</i>. Львів : Літопис, 1999. С. 8-19. 13. Зборовська Н. Найновіша українська літературна ситуація: від посттоталітаризму до нових тоталітарних концепцій / Зборовська Н., Ільницька М. <i>Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків</i>. Львів: Літопис, 1999. С. 30-38. 14. Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. Київ : ВД “Києво-Могилянська академія”, 2008. Т. 1-3. 15. Ільницький М. Читаючи, перечитуючи...Літературознавчі статті, портрети, роздуми. Тернопіль : Богдан, 2019. 320 с. 16. Історія української літературної критики та літературознавства: Хрестоматія. Кн. Перша / За ред. П. М. Федченка. Київ : Либідь, 1996. 416 с.; Кн. друга. Київ : Либідь, 1998. 352 с. 	

17. Леш Скот. Соціологія постмодернізму. – Львів: Кальварія, 2003. – 344 с.
18. Література. Теорія. Методологія / Упорядк. і наук. редакція Данути Уліцької. Переклад з польської Сергія Яковенка. Київ : Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 543 с.
19. Літературно-джазові імпровізації. Інтермедіальні студії / За редакцією Світлани Маценки. Львів : Срібне слово, 2019. 396 с.
20. Михед П. Слово художнє, слово сакральне... Збірник статей і рецензій. Київ : Аспект-Поліграф, 2007. 180 с.
21. Найдан Михайло М. Від Гоголя до Андруховича: Літературознавчі есеї. Львів : ЛА “Піраміда”, 2017. 224 с.
22. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики : навч. посіб. / М. К. Наєнко. Київ : Академія, 2010. 515 с.
23. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія. *Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття*. Львів : Літопис, 1996. С. 531- 534.
24. Панченко В. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості. Київ : Твім інтер, 2004.
25. Панченко В. Неубієнна література: Дослідницькі етюди. Київ : Твім інтер, 2007. 438с.
26. Поліщук Я. Випробування постмодернізмом. *Критика*. 2002. № 3. С. 28-30.
27. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: Літературна критика. Луцьк: Твердиня, 2011. 216 с.
28. Гарнашинська Л. Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї. Київ : Пульсари, 2001. 264 с.
29. Ушкалов Л. Від бароко до постмодерну: есеї. Київ : Грані-Т, 2011. 552 с. (Серія “De profundis”).
30. Федунь О. Постколоніальна критика в українському літературознавстві. *Слово і час*. 2001. № 10. С. 10-13.
31. Федченко П. М. Літературна критика в Україні першої половини ХІХ ст. Київ : Наукова думка, 1982.
32. Чопик Р. Менталітети. Збірка есеїв. Київ : УВС ім. Ю. Липи, 2014. 176 с.
33. Шумило Н. Під знаком національної самобутності: Українська художня проза і літературна критика кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Київ : Задруга, 2003. 354 с.